

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ดำเนินการการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของหมู่บ้าน รวมทั้งหมด 301 คน ใช้สถิติวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีอายุ 60-65 ปี พักอาศัยที่บ้านตนเอง มีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษา และเคยมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันยังคงมีรายได้เฉลี่ยรวม 2,948.5 บาท ส่วนใหญ่ได้มาจากบุตรหลาน ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพและไม่มีภาระหนี้สินแล้ว ส่วนโรคประจำตัวที่เป็นส่วนมาก คือความดันโลหิตสูง

สรุป

การศึกษาความต้องการแนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ภายใต้วัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ในการได้รับข้อมูลสารสนเทศด้านความต้องการ หรือคาดหวังในมุมมองของนักศึกษา เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางการส่งเสริมผู้สูงอายุในเรื่องการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยกำหนดขอบเขต กรอบแนวคิดการศึกษาตามการฝึกอาชีพของผู้สูงอายุที่สามารถฝึกได้ ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดน่าน ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ และสถิติวิเคราะห์เป็นเครื่องมือสร้างแบบสำรวจ ภายใต้กรอบแนวคิดหลักสูตรที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดน่าน ได้จัดไว้สำหรับผู้สูงอายุโดยตรง และจากการค้นคว้าศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความต้องการของผู้สูงอายุในการฝึกอบรมวิชาชีพ

กลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุ ยังคงมีความต้องการการฝึกอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกตามรายการแล้วจะเห็นว่าผู้สูงอายุต้องการให้มีการจัดตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์หลังจากสำเร็จการฝึกอบรมแล้ว และต้องการให้มีการติดตามดูแลหลังการฝึกอบรม และจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของวิชาชีพนั้น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการการฝึกอาชีพ การทำยาหม่องครีมและพิมเสนน้ำ ในระดับมาก การทำน้ำมันระเหยจากพรรณไม้ไทย การทำเครื่องดื่มน้ำสมุนไพรไทย การทำเครื่องดื่มน้ำสมุนไพรไทย และการทำเทียนแพนซี ในระดับปานกลาง และมีความต้องการใช้เวลาฝึกอบรมในช่วงเช้า เวลา 9.00 น.-12.00 น. ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการเรียนรู้มากที่สุด และหวังว่าจะทำรายได้ ประมาณ 1,001-2,000 บาท ต่อเดือน โดยมี

ข้อเสนอแนะในวิชาชีพที่ตนเองสามารถทำเป็นอาชีพส่งเสริมแก่ผู้สูงอายุด้วยกันได้ก็คือ การทำจักรสาน การทำไม้กวาด การทำโพง การทำอาหารแปรรูป และการทำดอกไม้ตกแต่งบ้าน อีกด้วย

2. แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ

จากการสัมมนาโครงการการฝึกอบรมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวชุมชนตำบลฝายแก้ว และจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ พบว่าตำบลฝายแก้วเป็นชุมชนที่ประสบกับปัญหาหลายประการ ซึ่งได้จัดหมวดหมู่ และได้สรุปเป็นแนวทางการส่งเสริมอาชีพ ได้ดังนี้

1. ปัญหาเศรษฐกิจ พบว่ามีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้าน และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เช่น รายได้ลดลง ปัจจัยการผลิตที่มีต้นทุนสูง ตลอดจนสินค้าในตลาดมีราคาแพง ดังนั้นจึงควรมีการ ฝึกอบรมตามความต้องการของผู้สูงอายุ ในท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสร้างผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ตลอดจนส่งเสริมอาชีพ และสร้างโอกาสให้เกิดการทำงาน สร้างรายได้
2. ปัญหาการร่วมพัฒนาชุมชน ชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนา ในลักษณะของการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น ขาดการวางแผน ขาดความร่วมมือ ยังเน้นผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวมชุมชนเอง ดังนั้นจึงควรมีการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ สร้างกิจกรรมสานความสัมพันธ์ในชุมชน อีกทั้งยังส่งเสริม สนับสนุน การรวมกลุ่มอาชีพ ส่งเสริมกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้ว ส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในอาชีพ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพต่อไป
3. มีการรวมตัวกันแบบหลวมๆ ขาดเงินทุน ไม่มีตลาดถาวร ขายผลิตภัณฑ์ไม่ได้ ทำให้สมาชิกบางคนต้องถอยออกไป ดังนั้นจึงควรมีการจัดตั้งเงินทุน ส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ และจัดหาสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน จัดวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ด้านการบัญชีการจัดการการเงินและงบประมาณ การจัดการผลิต การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การวางแผน และการจัดการตลาด และมีการติดตามประเมินผล โครงการส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาไปสู่ความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้สูงอายุยังคงมีความต้องการในการฝึกวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน (2552) กล่าวว่า ผู้สูงอายุยังคงมีความสนใจและต้องการพัฒนาศักยภาพแรงงานของตนเองมาก และตรงกับ จรินทร์พร ณ เลารมัญญ (2543) ว่า ผู้สูงอายุยังคง

ความต้องการในการฝึกอบรม โดยคิดว่าหลังการฝึกอบรมแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อมีรายได้ ได้ ซึ่งผู้สูงอายุบางรายก็ยังคงประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งภาระหนี้สินต่างๆเกิดจากการที่ผู้สูงอายุไม่มีรายได้หรือรายได้ที่ได้รับจากลูกหลานเป็นครั้งคราวไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ผู้สูงอายุบางคนต้องทำงานรับจ้างเล็กน้อย ๆ เพื่อหารายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของพิทักษ์นาสุกานุกร (2546) และมัทยนา พนานิรามัย (2549)

นอกจากนี้การฝึกวิชาชีพ ยังก่อให้เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมสร้างกิจกรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ มาสร้างคุณค่า ความมั่นคง และศักดิ์ศรีให้กับตนเอง ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกรักมีพลังในการดำรงชีวิตของตนเองในสังคม สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประติฐพงษ์ อภิรัชติกุล (2549) กล่าวว่า การให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัด ตั้งแต่เริ่มวางแผนกิจกรรม ไปจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม ส่งผลให้ผู้สูงอายุสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ให้ความสนใจและสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ดังนั้นจึงควรมีการฝึกอบรมตามความต้องการของผู้สูงอายุในท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยอาศัยภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น รวมถึงการส่งเสริมด้านการจัดตั้งเงินทุน การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ การให้ความรู้ด้านบัญชีการจัดการการเงินและงบประมาณ การจัดการผลิต การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนและการจัดการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ทรงศักดิ์ แก้วดา (2547) และควรจัดโครงการการส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น มีการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาไปสู่ความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

ผลการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น สามารถนำไปเป็นแนวทางการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทย ด้วยการอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ และการจัดบริการที่กว้างขวางครอบคลุมความต้องการของผู้สูงอายุทุกกลุ่มตลอดไป อีกทางหนึ่งสามารถนำผลการวิเคราะห์นี้ไปใช้ประกอบการวางแผนโครงการกิจกรรมพัฒนาอาชีพเสริมสำหรับผู้สูงอายุทั้งในระดับตำบล และระดับอำเภอต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ และเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

ในการดำเนินการส่งเสริมอาชีพทำแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลฝายแก้ว หน่วยงานภาครัฐควรมีการเอาผู้สูงอายุเป็นตัวตั้ง ฝึกอบรมวิชาชีพตามความต้องการของผู้สูงอายุ ในท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยอาศัยภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสร้าง

ผลิต และผลิตภัณฑ์ ตลอดจนส่งเสริมอาชีพ และสร้างโอกาสให้เกิดการทำงาน สร้างรายได้
สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพ และควร
ส่งเสริมด้านการจัดตั้งเงินทุน การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ การให้ความรู้ด้านบัญชีการจัดการ
การเงินและงบประมาณ การจัดการผลิต การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนและการจัดการ
ตลาด มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้
เหมาะสม และสามารถเพิ่มโอกาสในการทำงานให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการศึกษาดังกล่าวไปจัดสร้างโครงการเพื่อฝึกทักษะวิชาชีพเสริมสำหรับผู้สูงอายุในตำบลต่อไป
2. ควรมีการศึกษารูปแบบของการพัฒนา การส่งเสริมทักษะวิชาชีพเสริมสำหรับชุมชน ให้
เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม